

Demokrati i børne- og ungehøjde

Tekst: Bjarne W. Andresen, pædagog. Fotos: Leif Jønsson

INTERVIEW Hvordan engagerer man unge i demokratiske processer? Århus Pædagoger har besøgt Leif Jønsson, fungerende FU-leder, i Lisbjerg. Læs også historien om, hvordan en baggrundsgruppe til ungebyrådet fik et teaterstykke til Aarhus og gjorde det til et tilbud, som 1800 unge tog imod.

På en studierejse til København så baggrundsgruppen for område Randersvej forestillingen "Promille 4,1" og blev så begejstrede, at de gik i gang med at undersøge, om den

kunne komme til Aarhus. Det var et stort og tungt administrativt apparat, de unge skulle danse med, men med hjælp fra Leif Jønsson blev de unge fastholdt i deres energi. Først forsøgte de forgæves at søge centrale kulturmidler, til sidst lykkedes det at skaffe midler fra Børn og Unges teaterordning og støtte fra SSP/Børn og Unge.

Stykket blev afviklet i undervisningstiden; i alt 18 forestillinger. Nogle af forestillingerne blev afviklet på skoler, andre i klubberne. Leif Jønsson fremhæver det tværfaglige samarbejde, som kræves for at virkeliggøre sådan et projekt. Som FU-leder har han kontakten til skolerne og områderne på tværs, og den kontakt vil han naturligvis bygge videre på, når nye forestillinger eller "Promille 4,1" bliver gentaget senere. En eventuel gentagelse vil involvere nye skoler, så andre kan komme til.

Fællesskabet og ikke mindst oplevelser mellem pædagoger og de unge er vigtigt.

- Når vi har set forestillingerne sammen, kan vi samtale på et fælles grundlag. Derfor er det vigtigt, at pædagogen også ser med. Dialog om svære emner kan nå længere, fortæller Leif Jønsson.

Han taler om "det fælles tredje", at relationen sammen med en teateroplevelse gør det lettere at forme dialogen med - og refleksionen hos - den unge om, hvad den unge vælger af tilgang

til f.eks. alkohol, som "Promille 4,1" blandt andet omhandler.

Det er naturligvis forskelligt, hvad de unge har fået ud af at se teaterstykket "4,1 promille".

- Nogle unge ser det som underholdning, andre får et flashback, "ser et lys for enden af tunnelen," endnu andre søger den voksenrelation, de er trygge ved, for at vende nogle overvejelser. Det er blandt andet her, vi som voksne skal have plads og tid til dialog og fordybelse - at være klar som den unges sparringspartner, som Leif Jønsson kalder det.

Demokrati med unge

Aarhus Kommune har et ungebyråd, som er sat sammen af repræsentanter fra de ni områder. Hvert område har tre til fire repræsentanter i ungebyrådet, hertil arbejdes der med baggrundsgrupper på forskellige måder. Område Randersvej har fire repræsentanter i ungebyrådet, og Randersvej har haft både borgmester og viceborgmester posten.

Teaterprojektet "Promille 4,1" var et konkret resultat af baggrundgruppens arbejde. Jeg spurgte til, hvad de ellers laver.

- Når vi snakker pædagogik, er det vigtigste for mig, at de unge gør sig erfaringer med, hvordan det er at være i en demokratisk proces, fortæller Leif Jønsson.

Det vigtigste er overordnet at påvirke til, at de unge er med til at sikre, at der også er nogen, der vil stille op til byrådet om 10, 20 eller 30 år.

Energien hos de unge er en kilde til glæde hos Leif Jønsson, som for-

Målet er nået, når nogen spurgte, om de ikke kan droppe pizzaen og bare komme i gang

Leif Jønsson fortæller om arbejdet med Ungebyrådet og den gruppe unge, som står bag.

tæller:

- Det er også fedt at få kommentarer på nogle af de facebookgrupper, vi har.

Lidt sværere er det, når nogle af de opstillede ikke bliver valgt til ungebyrådet. Tidligere valgte man fire medlemmer og to suppleanter. I dag skal der være otte, som stiller op til de fire pladser. Så ligger der en pædagogisk opgave i at give energien tilbage til de unge, som ikke bliver valgt. Deres bidrag til baggrundgruppen er stadig vigtig. Det er lykkedes indtil nu. Bl.a. fordi baggrundgruppen har betydning i forhold til "det rigtige byråd", som Leif Jønsson kalder det. De unges holdninger bliver faktisk taget alvorligt, og det motiverer dem meget.

I baggrundgruppen debatterer de unge de punkter, som ungebyrådet skal tage stilling til. Det sker typisk en gang om måneden. Hvert møde starter med pizza. Pizzaen kan være

Baggrundsgruppen får erfaringer med demokrati, når de er med til at vælge Ungebyrådet og tage debatterne forud for byrådsmøderne. Der er mange emner fra deres hverdag på skolen, som de får vendt.

med til at trække nogen ind i arbejdet, men begejstringen for opgaven stiger efterhånden.

- Målet er nået, når nogen spurgte, om de ikke kan droppe pizzaen og bare komme i gang, siger Leif Jønsson med et smil.

Medlemmerne af ungebyrådet får mandat med fra baggrundsgruppe møderne, Leif Jønsson har ikke oplevet det som et problem, at der kan være uenighed mellem mandatet og byrådsmedlemmet. Nogle unge skal dog huskes på, at de repræsenterer andre end sig selv. Det er der også en læringsproces i. Uenigheder går oftere på, hvor stort et problem er. F.eks. differentieret undervisning, hvor der jo er forskel på, hvordan de enkelte skoler gør. Der har også været en debat om klubkontingenter. Hvis man betaler selv, ser verden meget anderledes ud, end hvis det er forældrene, som betaler. Kontingenter er også meget forskelligt fra tilbud til tilbud.

Skolen fylder meget

Langt, langt de fleste emner handler om skolen. Sådan har det været siden ungebyrådets start for ca. fem år siden. Det er Leif Jønsson opmærksom på, for fritidsstrukturen er udfordret, og fortsat meget vigtigt i den unges udvikling og socialisering. Det er vigtig

at beskæftige sig med fritids- og kulturtilbud til unge på det tidspunkt af dagen hvor skolen, trods folkeskolereformen, ikke når ud. Et enkelt fritidsemne, som har været behandlet, kommer Leif Jønsson i tanker om: Et klippekort til museer og lignende er på et tidspunkt blevet diskuteret, ellers er det emner som seksualundervisning, IT og den førnævnte differentiering, som fylder i billedet.

Der er valg til ungebyrådet hvert år, og der kan være stor udskiftning. F.eks. er 70% af den forrige baggrundsgruppe i område Randersvej gået ud af skolen. Nogle skoler stiller med et helt nyt "hold" til baggrundsgruppen efter et valg, og her skal der virkelig trækkes på et tværfagligt samarbejde, som Leif Jønsson udtrykker det.

Fra 1. januar bliver Aarhus Kommune delt op i fire FU-områder i stedet for de nuværende ni. Det betyder naturligvis mange flere skoler pr. område.

På spørgsmålet om, hvordan man sikrer sig fællesskabet, kommunikationen og sammenholdet i den nye struktur, siger Leif Jønsson, at det er vigtigt, at der opretholdes en nærhed i processerne og udtrykker sin fortrøstning.

- Området tager nu det bedste

med og ryster posen – der plejer at opstå nye muligheder selv i en omskiftelig tid", siger han og udtrykker, at han er parat til at arbejde med den udfordring.

Jeg bad Leif Jønsson slutte af med en særligt glædelig ting i hans arbejde med baggrundsgruppen. Efter kort tids eftertanke peger han på, at de unge har påvirket det tværfaglige arbejde og arbejdet skolerne imellem positivt. Ingen tvivl om, at også de unge begejstres, når de tages alvorligt og får mulighed for at bidrage til den demokratiske proces.

Ung i Aarhus

- Ung i Aarhus samarbejder med Aarhus Ungdoms Fællesråd om valget.
- ÅUF er valgt til sekretariatsopgaven af kommunen.
- Det er ÅUF, som udfærdiger de motiverede dagsordener til ungebyrådet, som Ung i Aarhus områderne tager udgangspunkt i.
- Læs mere på www.ungebyraad.dk eller www.ungiaarhus.dk og lokalt www.ungiaarhus-fcr.dk.